

Registratienr.

Aan leden raad
Afkomstig van Burgemeester en wethouders
Datum 16 december 2025
Afschrift aan college, griffie, voorlichting

Betreft Beantwoording schriftelijke vragen VVD fractie inzake toepassing regels Beschermd dorpsgezicht

Naar aanleiding van de presentatie d.d. 20-11-2025 over de nieuwbouw hoek Schoolstraat-Dorpsstraat zijn er een aantal vragen gesteld aan het college.

Waarom moest Het Wapen van Aalsmeer wel voldoen aan de voorwaarde dat de voorgevel dezelfde uitstraling en vormgeving behoudt als de oorspronkelijke gevel?

Het Wapen van Aalsmeer aan de Dorpsstraat 15 moest de oorspronkelijke uitstraling en vormgeving van de voorgevel behouden omdat het pand valt in een beschermd dorpsgezicht. Vanwege de historische context en het beschermde dorpsgezicht gelden er strenge welstands- en erfgoedregels. De voorgevel is vaak het meest beeldbepalende onderdeel van een gebouw en draagt bij aan het straatbeeld en de identiteit van het beschermde dorpsgezicht.

Kunt u toelichten op basis van welke richtlijnen, beleidsdocumenten of erfgoedregels deze voorwaarde is opgelegd?

De voorwaarde om de oorspronkelijke uitstraling en vormgeving van de voorgevel van Dorpsstraat 15 te behouden is gebaseerd op een combinatie van landelijke, provinciale en gemeentelijke erfgoedregels en beleidsdocumenten. Hieronder de belangrijkste kaders:

1. Erfgoedwet & Monumentenwet (landelijk kader)

- De Erfgoedwet (2016) en de voormalige Monumentenwet 1988 vormen de basis voor bescherming van cultureel erfgoed in Nederland.
- Deze wetten verplichten gemeenten om cultuurhistorische waarden mee te nemen in ruimtelijke plannen en vergunningverlening.

2. Gemeentelijke Erfgoedverordening Aalsmeer (2017)

- De Erfgoedverordening 2017 van Aalsmeer regelt:
 - Aanwijzing en bescherming van gemeentelijke monumenten en beschermde dorpsgezichten.
 - Het behoud van ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorische samenhang bij verbouwingen.
- Artikel 1 definieert dorpsgezichten als groepen van onroerende zaken met cultuurhistorische waarde, waarbij wijzigingen moeten passen in het historisch gegroeide karakter.

3. Beschermd Dorpsgezicht Dorpskern Aalsmeer

- De Dorpsstraat ligt in het beschermde dorpsgezicht van de dorpskern.
- Doel: behoud van historische structuren en samenhang van bebouwing en openbare ruimte.
- Dit betekent dat gevelwijzigingen geen afbreuk mogen doen aan het karakter van het gebied.

4. Welstandsnota & Omgevingsvergunning

- De gemeente hanteert een Welstandsnota waarin staat dat bij monumenten en beschermde gezichten:
 - Authentieke elementen (zoals gevelindeling, materiaalgebruik, ornamenten) moeten behouden blijven.
 - Nieuwe toevoegingen moeten harmoniseren met het historische beeld.
- Deze eisen worden getoetst bij een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet.

5. Bestemmingsplan met Cultuurhistorische Paragraaf

- Het bestemmingsplan voor de dorpskern bevat een cultuurhistorische paragraaf waarin staat dat:
 - Bebouwing en gevels die bijdragen aan het historische straatbeeld moeten behouden blijven.
 - Wijzigingen mogen niet leiden tot verlies van karakteristieke elementen.

Kortom: De eis komt voort uit de Erfgoedwet, de Erfgoedverordening Aalsmeer, het beschermde dorpsgezicht Dorpskern, de Welstandsnota, en het bestemmingsplan. Samen zorgen deze regels ervoor dat de historische uitstraling van de Dorpsstraat behouden blijft.

Worden alle panden binnen het beschermd dorpsgezicht aan dezelfde criteria voor gevelbehoud en uitstraling getoetst, en zo ja, op welke wijze wordt uniformiteit in handhaving gewaarborgd?

Ja. In het beschermde dorpsgezicht Dorpskern Aalsmeer worden panden in beginsel getoetst aan gelijke criteria voor gevelbehoud, bouw en uitstraling — maar mét nuance: het hangt af van de situatie (nieuwbouw, verbouw, achter- of voorgevel, etc.).

Het dorpskerngebied is officieel aangewezen als beschermd dorpsgezicht, met een “beeldkwaliteitsplan” en gebiedsgerichte welstandscriteria. Het doel hiervan is om de historische identiteit, schaal, samenhang en karakteristiek van het dorp te beschermen — niet alleen van monumenten, maar van het hele gebied.

Dit betekent dat bij iedere aanvraag voor wijzigingen (bijv. verbouwing, aanbouw, gevelwijziging, nieuwbouw) de ruimtelijke kenmerken vergeleken worden met de vastgestelde gebiedseisen.

De toetsing gebeurt door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) in Aalsmeer — bij aanvragen voor verbouw, nieuwbouw of andere relevante ingrepen binnen het beschermd gezicht. De CRK gebruikt daartoe de gemeentelijke Welstandsnota Aalsmeer plus de gebiedsspecifieke voorschriften/het beeldkwaliteitsplan voor de Dorpskern.

Ieder plan wordt “in zijn specifieke context” beoordeeld — maatwerk dus, niet blind standaard. Voor wijzigingen zonder vergunningvrijstelling (zoals een aanbouw aan de voorzijde) is een vergunning of welstandsbeoordeling vereist — zelfs als het geen monument is.

In hoeverre is er ruimte voor eigentijdse architectuur binnen het beschermd dorpsgezicht, en hoe wordt die balans bepaald tussen historische uitstraling en moderne functionaliteit?

Binnen een beschermd dorpsgezicht zoals de Dorpskern Aalsmeer *is er zeker ruimte voor eigentijdse architectuur*, maar die ruimte is sterk kaderstellend en altijd ondergeschikt aan het behoud van de historische ruimtelijke kwaliteit.

De basisregel: modern mag, maar het mag niet domineren

Eigentijdse architectuur is toegestaan zolang:

- zij de historische structuur, schaal en korrelgrootte van het dorpsgezicht respecteert;
- de materialen, kleurstelling en massa-opbouw passen bij de omgeving;
- het moderne ontwerp het straatbeeld niet verstoort maar er logisch onderdeel van wordt.

Met andere woorden: de vormgeving mag modern zijn, maar het ruimtelijke DNA van de dorpskern moet herkenbaar blijven. De Commissie ruimtelijke kwaliteit beoordeeld elk plan aan de hand van gebiedsgerichte welstandscriteria.

Eigentijdse architectuur *is toegestaan* binnen het beschermd dorpsgezicht Aalsmeer, mits het ontwerp:

1. past binnen de historische schaal en structuur,
2. materialen en kleuren gebruikt die harmoniëren met het straatbeeld,
3. eigentijds is zonder dominant of schreeuwerig te zijn,
4. moderne functionaliteiten zorgvuldig inpast,
5. de zichtbaarheid vanaf de openbare ruimte respecteert.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga

mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.
